

HORIZONT 2020/4

Migrációkutató Intézet

**Tóth Norbert: [A célhoz közel, mégis félúton –
mérlegen Donald Trump migrációs politikája](#)**

2020. 05. 08.

Tóth Norbert: A célhoz közel, mégis félúton – mérlegen Donald Trump migrációs politikája

1. BEVEZETÉS

Ahogy az Egyesült Államok (és vele a világ) közeledik az amerikai elnökválasztás időpontjához (2020. november 3.), egyre több és több elemzés lát majd napvilágot arról, hogy Trump 2016-os választási kampányban tett vállalásaiból mennyit tudott megvalósítani. Mivel jól láthatóan a migráció ismét központi eleme a hivatalban lévő elnök választási „hadjáratának”, talán már nem korai mérleget vonni arról, hogy pontosan mi realizálódott a 2016-os ígéretekből, és mi az, ami esetleg nem, valamint ezekkel összefüggésben egyáltalán hogyan alakult a Trump-adminisztráció migrációs politikája 2017. január 20-a (vagyis az elnök hivatalba lépése) és 2020. május 1-je (mint referenciaidőpont) között. Utóbbi dátum logikusan azt is előrevetíti, hogy ez a tanulmány nem terjedhet ki az elnöki ciklus egészére, viszont a jelenlegi információkból kiindulva megpróbál prognózist adni az államfői mandátum hátralévő részére is. Nem fogja át az elemzés ezenkívül a menekültpolitikai kérdéseket sem, mivel azok a legális migráció egyik igen sajátos és önálló elemzést érdemlő területét képezik.

2. TRUMP MIGRÁCIÓVAL KAPCSOLATOS 2016-OS KAMPÁNYÍGÉRETEI ÉS AZOK MEGVALÓSULÁSA

Donald J. Trump 2016-ban tett migrációhoz kapcsolódó ígéretei az alábbi két nagy csoportot ölelik fel. Egyrészt az illegális migráció visszaszorítása érdekében hozott intézkedéseket, ideértve különösen a mexikói-amerikai határon tervezett amerikai fal felépítésére vonatkozó terveket. Másrészt a legális migráció különböző lehetőségeinek szűkítését célzó elképzeléseket. Az elnökjelölt 2016-ban alapvetően az amerikai munkaerőpiac és gazdaság védelme, a közbiztonság megerősítése, valamint bizonyos, jellemzően alsó-középosztálybeli választói csoportok preferenciáinak kielégítése miatt javasolta a migráció két fő típusával kapcsolatos lépéseit, amelyek már akkor is heves ellenérzéseket váltottak ki a demokrata érzelmű politikai aktorokból.

ABSZTRAKT

Az újabb amerikai elnökválasztás közeledtével érdemes mérleget vonni Donald Trump 2016-ban tett migrációs kampányígéreteinek teljesülését illetően. A későbbi elnök sok olyan intézkedést vállalt akkor, amely heves reakciókat váltott ki politikai ellenfeleiből, a média egy részéből és civil jogvédő szervezetekből. Ilyen vitatott ígéretnek számított például a mexikói-amerikai határra tervezett fal felépítése vagy az amerikai állampolgársági szabályok átalakítása. Elemzésünkben bemutatjuk, hogy ellenzői miképpen akadályozzák, illetve lassítják programjának végrehajtását a Kongresszusban vagy akár az igazságszolgáltatás segítségével. Várhatóan (részben) ezek az ügyek uralják majd a 2020-as elnökválasztási kampányt is.

2.1. Fal építése az amerikai-mexikói határon és az illegális migráció elleni küzdelem egyéb eszközei

Jóllehet ez a célkitűzés elsősorban az illegális migrációt kívánja csökkenteni, mégpedig jellemzően közbiztonsági megfontolások miatt, érdemes külön kiemelni, mivel a 2016-os Trump-kampány egyik széles körben ismertté vált, emblematikus ígéretéről van szó. Ez volt ugyanis a későbbi elnök bevándorlással kapcsolatos nézeteinek első számú eleme. Trump valójában már a kezdetek-kezdetén, 2015-ös előválasztási kampányba való belépésekor jelezte falépítési szándékát,¹ amelyet nem sokkal később – részben önéletrajzi ihletésű – kampánykönyvében is megerősített.² 2016. szeptember 1-jén az arizonai Phoenixben elmondott választási nagygyűlési beszédében így összegezte az ezzel kapcsolatos elképzeléseit.³ Az első munkanapján hozzákezd „egy áthatolhatatlan, valódi, magas és gyönyörű fal” építéséhez az Egyesült Államok déli határán, amely a legjobb technológiával épül majd, ideértve földalatti és földfeletti érzékelőket, tornyokat, levegőből elvégzett megfigyelést, és a határőrizethez szükséges személyi állomány biztosítását.⁴ Az amerikai határőrség létszámát ötezer fővel ígérte növelni és vállalta, hogy megemeli a határőrizeti állomások számát is.⁵ Az elnökjelölt nem hagyott kétséget afelől, hogy a műszaki akadály-rendszer építésének célja a szervezett bűnözői csoportok kívül tartása, a kábítószer-, fegyver-, és embercsempészet megakadályozása, és a fal egyben a földalatti (csempész)alagutak felszámolásával is kiegészülne.⁶ Trump becslései szerint a határfal körülbelül 1 609 kilométeren épülne/épült volna fel, az összesen 3 144 kilométer hosszúságú amerikai-mexikói határszakaszon.⁷ A fennmaradó részeken a természetes határok, mint amilyenek például a határfolyók (a Rio Grande, illetve a Colorado folyó) általában nem teszik szükségessé műszaki határakadályok építését.⁸ A két ország közötti jelenlegi határvonalat az 1846-1848-as amerikai-mexikói háború lezárásaként kötött és bizonyos rendelkezéseit illetően ma is hatályos, igaz többször módosított 1848. évi Guadalupe-Hidalgo-i békeszerződés („Szerződés a békéről, barátságról, határokról és rendezésről”) alakította ki.⁹ Trump ígérete szerint a fal egy lábbal, vagyis körülbelül 30 centiméterrel lenne magasabb a Kínai Nagy Falnál és acélbetonnal, valamint acélalattal lenne megerősítve. A Kínai Nagy Falra történő hivatkozás három célt szolgált Trump kommunikációjában. Egyrészt ezzel kívánt válaszolni azokra a kritikákra, amelyek szerint egy ilyen hosszúságú fal felépítése nem lehetséges. A Nagy Fal amerikai választók számára is közzismert példája ugyanakkor azt bizonyítja, hogy ha évezredekkel, illetve évszázadokkal korábban sikerült egy összességében több, mint húszezer kilométer hosszúságú nagyon összetett konstrukciónak számító falat felépíteni, akkor ez a XXI. században miért ne volna lehetséges a világ vezető hatalma számára mindössze 1 609 kilométer hosszúságon? Másrészt a Nagy Fal amellet

¹ TIME 2015.

² TRUMP 2017.

³ POLITICO 2016.

⁴ POLITICO 2016.

⁵ TRUMP 2017.

⁶ POLITICO 2016.

⁷ BBC 2017a.

⁸ TRUMP 2017.

⁹ A szerződés eredeti angol illetve spanyol nyelvű szövegét lásd: https://www.ibwc.gov/Files/Treaty_of_1848.pdf/ (2020. 04. 28.)

is érvként szolgálhat, hogy a falak valóban képesek gátat vetni a kívülről érkező migrációs nyomásnak. Végül, a későbbi elnök a nagy rivális Kínának is oda tudott szúrni ezzel egyet, az „egy lábbal magasabb” fordulattal, amely implicite előrevetíti, hogy Trump szándékai szerint melyik nagyhatalom kerül majd ki győztesen a globális versenyből. Trump később jelezte, hogy bizonyos szakaszokon elképzelhető lenne fal helyett kerítés építése, illetve fenntartása is. Az elnökjelölt azt is megígérte, hogy a fal építésének költségeit 100 százalékban Mexikó viseli majd, és amennyiben utóbbi ezt nem vállalná, úgy az Egyesült Államok visszafogná az illegális mexikói migránsok hazautalásait, vagy egyébként levonná azok béréből a megfelelő hányadot.¹⁰ Csökkentené továbbá a külföldi segélyezésre fordított összeget, vámokat vetne ki, visszavonná a mexikói üzletemberek és diplomaták részére kiállított vízumokat és megemelné a vízumeljárás, kikötőhasználati és a határátlépési igazolványok kiállítására előírt díjakat.¹¹ Minden, a mexikói-amerikai határt illegálisan átlépő személyért cserébe 100 ezer dollárt kellene majd fizetnie Mexikónak, és véget vetnének az illegális határátlépők elengedésére vonatkozó gyakorlatnak („*catch-and-release*”), ehelyett minden érintett őrizetben tartanának majd a kiutasításukig.¹²

A mexikói-amerikai határvonal az Egyesült Államok négy (Kalifornia, Arizona, Új-Mexikó, Texas), míg Mexikó hat tagállamát (Alsó-Kalifornia, Sonora, Chihuahua, Coahuila, Új-León, Tamaulipas) érinti közvetlenül. A 2016-os elnökválasztási kampány idején már mind a négy amerikai tagállamban létezett valamilyen műszaki akadály, jellemzően kerítés, valamint a migráció a mexikói-amerikai határ 1848-as megállapítása óta tárgya az azzal kapcsolatos vitáknak különböző aspektusokból.¹³ Az első kerítésrészlet építését Bill Clinton elnök engedélyezte az amerikai határőrség számára, mégpedig az „Operation Gatekeeper” művelet keretében 1994-ben, a mexikói Tijuana és az amerikai San Diego közötti határszakaszon.¹⁴ Abban az időben a San Diego-i szektorban detektálták a legtöbb határsértést a délnyugati határszakaszon.¹⁵ Míg a kerítés megépítése előtt volt olyan év, hogy a hatszáz ezret is meghaladta a határsértések száma, addig 2018-ra ez az érték negyvenezer alá csökkent.¹⁶ 1996-ban a Kongresszus elfogadta az „Illegal Immigration Reform and Responsibility Act”-et, amely további kerítésrészek felépítésének lehetőségét teremtette meg. A délről érkező migráció ennek megfelelően fokozatosan az amerikai-mexikói határ keletebbre lévő szektoraira tevődött át, ami miatt újabb és újabb határkerítéseket építettek a Clinton-adminisztrációt követő amerikai kormányok. A közvélemény szeptember 11-ei terrortámadás által teremtette hangulatát kihasználva ifjabb George Bush alatt fogadta el a Kongresszus a „Secure Fence Act” nevű törvényt, amellyel összességében több, mint 1 000 kilométeres határszakaszon vált lehetővé műszaki akadályok építése és a határőrizet megerősítése.¹⁷ A „Secure Fence Act”-et a Képviselőház 283 igennel és 138 nem ellenében szavazta meg, az ellenzők főként a Demokrata Párt soraiból kerültek ki (131-en), míg

¹⁰ THE WASHINGTON POST 2016.

¹¹ THE WASHINGTON POST 2016.

¹² THE WASHINGTON POST 2016.

¹³ GUTIÉRREZ 2020.

¹⁴ HING 2004.

¹⁵ Lásd: <https://oig.justice.gov/special/9807/gkp01.htm> (2020.04.28.)

¹⁶ LOS ANGELES TIMES 2019B.

¹⁷ A törvény szövegét lásd: <https://www.congress.gov/bill/109th-congress/house-bill/6061/text/> (2020.04.28.)

a Republikánus Párt képviselői zömmel (219-en) támogatták azt. A Demokrata Párt kétharmad-egyharmad arányban megosztott volt a kérdésben, a Republikánusok közül viszont majdnem mindenki támogatta (mindössze hatan elleneztek) a törvényt.¹⁸ A Szenátusban ennél is nagyobb arányban ment át a törvényjavaslat (80 igen szavazattal 19 ellenében), és a két párt szenátorai hasonlóan szavaztak, mint a Képviselőház tagjai.¹⁹ A határőrizet és a kerítés kapcsán az Obama-adminisztráció sem tért el jelentősen az 1994-ben megkezdett irányvonalról.²⁰

Ha nem is a legelső elnöki munkanapján (2017. január 20.), de nem sokkal később (2020. január 25.) Trump aláírta az első olyan elnöki rendeletét²¹ („executive order”), amellyel megkezdte migrációs politikájának megvalósítását. Ebben a rendeletben – egyebek mellett – azonnali hatállyal elrendelte egy „tényleges fal” építését az Egyesült Államok déli határán, amely az illegális bevándorlás, kábítószer- és embercsempészet, valamint a terrorcselekmények megakadályozására szolgál.²² A szóban forgó elnöki rendelet „fal” alatt „egybefüggő tényleges falat, vagy más, hasonlóan biztonságos, egybefüggő és áthatolhatatlan fizikai akadályt” ért,²³ és egyúttal utasította a belbiztonsági minisztert (Secretary of Homeland Security), hogy „a hatályos törvényekkel összhangban haladéktalanul tegye meg a szükséges lépéseket egy a déli határ mentén húzódó tényleges fal tervezése, kialakítása és megépítése érdekében (...).”²⁴ Felkérte ezenfelül, hogy azonosítsa és a törvényi keretek között különítse el az ehhez szükséges forrásokat.²⁵ Ezzel kezdetét vette a fal felépítéséhez szükséges pénzügyi források biztosításáért folytatott küzdelem, amelynek alapvetően két szereplője van, egyrészt a végrehajtó hatalom, vagyis maga az elnöki adminisztráció, másrészt pedig az elnökkel gyakran ellenségesen viselkedő törvényhozó hatalom, vagyis a Kongresszus.

Az elnöki rendelet elfogadása után nem sokkal Trump bejelentette, hogy az Egyesült Államok 20 százalékos vámot vet ki a mexikói importra, amely diplomáciai csörtét okozott ugyan a két ország között, viszont nem sikerült ily módon megteremteni a fal megépítésének költségeit. Maradt tehát a parlamenti út. Mivel az Egyesült Államok éves költségvetését az elnök javaslatára a Kongresszus fogadja el és a 2017-es év büdzséje még az előző elnök, Barack Obama prioritásait tükrözte, a Trump előtti egyedüli lehetséges út a költségvetési módosító javaslat benyújtása volt. 2017. márciusában benyújtott javaslatában 1,5 milliárd dollárt szeretett volna előirányozni a határfal tervezésére és felépítésének elkezdésére már ugyanabban az esztendőben, és további 2,6 milliárd dollárt pedig a következő évre tervezett a 2018-as szövetségi költségvetésről szóló javaslatában.²⁶ A különböző becslések 8 és 70 milliárd dollár közé tették a

¹⁸ A szavazati arányokat lásd: <http://clerk.house.gov/evs/2006/roll446.xml#Y/> (2020.04.28.)

¹⁹ A szavazati arányokat lásd: https://www.senate.gov/legislative/LIS/roll_call_lists/roll_call_vote_cfm.cfm?congress=109&session=2&vote=00262/ (2020.04.28.)

²⁰ PBS 2010. illetve WORLDSTIR 2017.

²¹ Executive Order 13767 of January 25, 2017. Border Security and Immigration Enforcement Improvements.

²² Lásd a hivatkozott elnöki rendelet 2. szakasz (a) pontját.

²³ Lásd a hivatkozott elnöki rendelet 3. szakasz (e) pontját.

²⁴ Lásd a hivatkozott elnöki rendelet 4. szakasz (a) pontját.

²⁵ Lásd a hivatkozott elnöki rendelet 4. szakasz (b) pontját.

²⁶ THE WASHINGTON POST 2017.

mexikói-amerikai határfal felépítésének összköltségét.²⁷ A Demokrata Párt képviselőinek többsége részben elvi okokból, részben pedig amiatt, mert ezeket a becsült összegeket túlságosnak magasanak tartotta, a kezdetektől elutasította a fal felépítésének ötletét. Hasonlóan gondolkodott néhány republikánus képviselő is, sőt, összességében mivel a Republikánus Párton belül Donald J. Trump megítélése a politikai porondra lépése óta ellentmondásos a saját politikai oldalához tartozó politikusok körében is, a fal pénzügyi forrásainak biztosítása már a kezdetek kezdetén erősen kétséges volt. Ezenkívül, mivel az építmény nyomvonalra sok esetben magántulajdonban lévő földterületeken vezet keresztül, sok olyan republikánus képviselő is hezitált, aki egyébként támogatta volna a Fal felépítésének ötletét.²⁸ Nem akarták ugyanis magukra haragítani ezeket a választókat, akik ha nem adják el tulajdonukat, az Egyesült Államok végső soron akarataik ellenére is kisajátíthatja földjeiket, amellyel rosszabbul járhatnak, mintha piaci alapon köttetne meg az üzlet.²⁹ Nyilván egy ilyen helyzet nem biztos, hogy találkozna az amúgy a tulajdonhoz való jogot hagyományosan kiemelten kezelő amerikai közvélemény támogatásával. Mivel a törvények kongresszusi elfogadását (ideértve a költségvetéssel kapcsolatos javaslatokat is) obstrukció (*filibuster*) alkalmazásával a Szenátusban legalább negyvenegy szenátor³⁰ egészen addig meg tudja akadályozni, amíg a vita időkeretek közé szorítását majd lezárását („klotúr”) legalább a tagok 3/5-e nem támogatja,³¹ 2017 tavaszán végül nem sikerült forrást biztosítani a fal felépítéséhez. A republikánus többség végül csak a határőrizetre tudott 1,5 milliárd dollár pluszforrást szerezni,³² és ez az összeg – többek között – a már meglévő fizikai akadályok felújítására és infrastruktúrafejlesztésre volt fordítható.³³ 2017 őszén a következő évet érintő költségvetési tárgyalások során újból patthelyzet alakult ki a Szenátusban a migráció kérdésével kapcsolatban. A demokrata szenátorok nem járultak hozzá bizonyos területek finanszírozásához, amíg a republikánus többség nem támogatta a még Obama által elnöki rendelettel 2012-ben létesített ún. DACA-programra vonatkozó követeléseiket. A DACA a gyerekként illegálisan az Egyesült Államok területére érkezett vagy illegálisan ott tartózkodó bevándorlók kiutasításának felfüggesztéséről szóló, és a demokraták számára szimbolikus jelentőségű program volt, és ennek további két évre történő meghosszabbítását követelték, továbbá azt, hogy az érintettek munkavállalási engedélyt kérelmezhessenek.³⁴ Ezzel párhuzamosan a demokraták azt sem támogatták, hogy a fal felépítésére a Kongresszus költségvetési forrásokat különítsen el.³⁵ Ezzel összefüggésben a szövetségi kormány finanszírozását több alkalommal ideiglenesen lehetővé tette ugyan a parlament 2017 végén, de 2018. január 20-án az adminisztráció a pénzügyi feltételek hiánya miatt végül kénytelen volt leállni (*shutdown*). A patthelyzetet néhány nap múlva a DACA finanszírozására tett republikánus ígérettel végül feloldották, és a kormány 2018. január 23-án újra elkezdhetett működni.³⁶ 2018. márciusában a

²⁷ FOXNEWS 2018.

²⁸ THE WASHINGTON POST 2017.

²⁹ THE WASHINGTON POST 2017.

³⁰ A Demokrata Pártnak 46 szenátora volt ebben az időszakban a Kongresszus felsőházában.

³¹ Lásd az Egyesült Államok Szenátusa Hárszabályának XXII. szabály 2. bekezdését. 52 republikánus szenátor ült a Kongresszus „Felsőházában” 2016 és 2018 között.

³² BBC 2017B.

³³ BBC 2017B..

³⁴ POLITICO 2018A.

³⁵ REUTERS 2018.

³⁶ THE NEW YORK TIMES 2018.

Kongresszus 1,6 milliárd dollárt szavazott meg határvédelemre a DACA kiterjesztéséért cserébe.³⁷ Ebből a pénzből részben a meglévő kerítésrendszer felújítására, részben pedig ahhoz hasonló új fizikai akadályrendszer építésére biztosítottak költségvetési forrást.³⁸ Az év vége felé, ahogyan a Kongresszus közeledett a törvényhozási választás időpontjához (2018. november 3.), amikor is valamennyi képviselőházi helyet és a szenátusi mandátumok harmadát megújították, a republikánusok ismét elővették a fal felépítésének tervét, és 2018. október 12-én, vagyis a kampányfinisben benyújtották a „Build the Wall, Enforce the Law Act of 2018” című törvényjavaslatot. A törvényjavaslat összesen 23,4 milliárd dollárt irányzott elő a következő hét évre a fal felépítésére, illetve infrastrukturális és műszaki fejlesztésekre.³⁹ A törvényjavaslatot ugyan kiszignálták az illetékes szaktbizottságoknak, de azt a Kongresszus egyetlen háza sem tárgyalta meg.⁴⁰ A 2018-as képviselő- és szenátorválasztás pedig felemás eredményt hozott, összességében tovább nehezítve Trump politikai terveit. A képviselőházi helyek többségét a Demokrata Párt nyerte meg, míg a Szenátusban a republikánusok valamelyest ugyan növelni tudták mandátumaik számát, de az még így sem érte el a hatvanat.⁴¹ Érdekesség, hogy a mexikói-amerikai határ mentén a Republikánus Párt két képviselőházi körzetet is veszített, míg egyetlen sem nyert el a Demokratáktól,⁴² valamint elveszített egy szenátusi helyet is.⁴³ Trump a következő évre szeretett volna 5,7 milliárd dollárt előirányoztatni 2019-re a fal építésére, de a Szenátus demokrata tagjai ezúttal is obstrukcióval éltek,⁴⁴ s bár később ezt a kérését 5 milliárd dollárra mérsékelte, a demokrata szenátorok ezt is elutasították, az amerikai szövetségi kormány pedig 2018. december 22-én újra leállt.⁴⁵ Az amerikai történelem leghosszabb leállása végül 2019. január 25-én ért véget, amikor a két frakció megállapodott abban, hogy ideiglenesen három hétre hajlandó finanszírozni a kormányt, miközben igyekeznek tartós megoldást találni a kialakult helyzetre.⁴⁶ Az újonnan megválasztott képviselők 2019. január 3-án léptek hivatalba, és ettől kezdve a Trump-adminisztráció migrációs politikára vonatkozó törvényhozási mozgásteret szinte teljesen beszűkült. Ennek első jeleként a Kongresszus 2019 februárjában olyan költségvetési módosító javaslatot fogadott el, amellyel megtiltotta, hogy bármilyen forrást fordítsanak határfalak vagy kerítések építésére.⁴⁷ Erre válaszul Trump 2019. február 15-én a „nemzeti

³⁷ TEXAS TRIBUNE 2018.

³⁸ TEXAS TRIBUNE 2018.

³⁹ Lásd: H.R.7059 - Build the Wall, Enforce the Law Act of 2018, Section 9, point (a). <https://www.congress.gov/bill/115th-congress/house-bill/7059/text/> (2020.05.01.)

⁴⁰ A törvényjavaslatot lásd: <https://www.congress.gov/bill/115th-congress/house-bill/7059/actions?KWICView=false/> (2020.05.01.)

⁴¹ BBC 2018.

⁴² Ezek közül az egyik, „Új-Mexikó 2. kongresszusi kerület” hagyományosan billegő körzetnek számít. Itt a demokrata jelölt szűk többséggel tudott nyerni 2018-ban THE WASHINGTON POST 2018A. Ezzel szemben a másik, „Arizona 2. kongresszusi kerület” egy nagyon hosszú demokrata korszakot követően inkább a Republikánus Párt „fellegvára” volt a 2000-es évek eleje óta. Itt is demokrata győzelem született 2018-ban, azonban meggyőző fölényel. THE WASHINGTON POST 2018B.

⁴³ A Demokrata Párt elhódította a republikánusoktól a megújuló arizonai szenátusi mandátumot 2018-ban. POLITICO 2018B.

⁴⁴ THE NEW YORK TIMES 2019A.

⁴⁵ CNN 2018.

⁴⁶ THE NEW YORK TIMES 2019B.

⁴⁷ CNBC 2019.

veszélyhelyzetekről szóló 1976. évi törvény” („National Emergencies Act”)⁴⁸ alapján nemzeti veszélyhelyzetet hirdetett a mexikói-amerikai határon kialakult helyzet miatt.⁴⁹ Az elnök ezzel az intézkedéssel igyekezett biztosítani a fal felépítését, hiszen az arra fordítható új pénzügyi források megteremtésének törvényhozási lehetőségei a 2018-as választások miatt lényegében megszűntek. Ezzel a módszerrel végül 8 milliárd dollárt sikerült elkülönítenie erre a célra különböző költségvetési források átcsoportosításával,⁵⁰ amelyek közel egyharmadát azonban már korábban felhasználták az eredetileg meghatározott célokra.⁵¹ 2019-ben a Kongresszus mindkét háza kétszer szavazott a nemzeti veszélyhelyzet megszüntetésére, de az elnök mindkét alkalommal vétót emelt.⁵² Nem sokkal a nemzeti veszélyhelyzet elrendelése után egy szövetségi bíró megtiltotta, hogy ebből az összegből 2,5 milliárd dollárt a Fal felépítésére használjon fel a szövetségi kormány, és ezt a döntést az illetékes kerületi fellebbviteli bíróság hatályában fenntartotta.⁵³ 2019. július 27-én a Legfelsőbb Bíróság azonban ezzel ellentétesen döntött, mivel álláspontja szerint a felpereseknek nem volt kellő jogalapja a per vitelére, vagyis zöld lámpát kapott az összeg felépítésre történő felhasználása.⁵⁴ 2019. október 11-én azonban ismét vitatták az így elkülönített összeg egy részének felhasználhatóságát, ezúttal egy texasi szövetségi bíró nyilvánította jogellenesnek a nemzeti veszélyhelyzet elrendelő elnöki proklamációt, és ezúttal 3,6 milliárd dollárnyi, konkrét feladatokra (katonai kiadásokra) fordítható összeg elköltését tiltotta meg.⁵⁵ Később egy másik szövetségi bíró is ehhez hasonló döntést hozott, ám a verdiktek ellen a szövetségi kormány azonnal fellebbezést nyújtott be.⁵⁶ Az illetékes kerületi szövetségi fellebbviteli bíróság végül a szövetségi kormánynak adott igazat, és feloldotta a tilalmat.⁵⁷ Nyilvánvalóan ez az ügy is újabb fellebbviteli fórum elé kerül majd, illetve ezenkívül is vannak folyamatban ügyek más bírói fórumok előtt, amelyek a falépítésre szánt pénzek allokálásának jogszerűségét vitatják.⁵⁸ Ezenkívül egyéb jogi eszközökkel is megpróbálják megakadályozni (például a kisajátítások felülvizsgálatával),⁵⁹ avagy lassítani a fal felépítését (például a koronavírusra hivatkozva) különböző jogvédő szervezetek,⁶⁰ de a Trump-adminisztráció 2020 végéig több, mint 700 kilométernyi falat szeretne felépíteni legalább.⁶¹

Mivel a fal célja, hogy megakadályozza az Egyesült Államokba déli irányból érkező illegális migrációt, kábítószer- és fegyvercsempészetet, ugyanebben a körben kell megemlíteni a szintén

⁴⁸ A törvényt lásd: <https://uscode.house.gov/view.xhtml?path=/prelim@title50/chapter34&edition=prelim/> (2020.05.01.)

⁴⁹ Lásd: <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/presidential-proclamation-declaring-national-emergency-concerning-southern-border-united-states/> (2020.05.01.)

⁵⁰ BLOOMBERG 2019.

⁵¹ ROLLCALL 2019.

⁵² THE NEW YORK TIMES 2019C.

⁵³ LOS ANGELES TIMES 2019A.

⁵⁴ CNN 2020.

⁵⁵ CNN 2019A.

⁵⁶ NBC BAY AREA 2019.

⁵⁷ POLITICO 2020A.

⁵⁸ THE HILL 2020.

⁵⁹ CBC NEWS 2019A.

⁶⁰ THE GUARDIAN 2020B.

⁶¹ POLITICO 2020B.

e célt szolgáló, a Trump-kormányzat egyes közép-amerikai országokkal kötött kétoldalú megállapodásait is. Szembesülvén azzal, hogy a végrehajtási intézkedések gyakran jogi akadályokba ütköztek, az elnök külpolitikai eszközökhöz folyamodott, hogy hatékonyan csökkentse tovább a délről érkező migrációs nyomást, amíg a falat sikerül felépíteni. Mivel a külpolitika jórészt elnöki hatáskör, és annak parlamenti ellenőrzését illetően a republikánus többségű Szenátusnak van valódi szerepe, Trump okkal remélhet sikereket a nemzetközi szerződések megkötésétől. A statisztikai adatok szerint az ún. Északi Háromszög államaiból, vagyis El Salvadorból, Guatemalaiból és Hondurasból érkezik jelenleg messze a legtöbb illegális migráns az amerikai-mexikói határra.⁶² Emiatt az Egyesült Államok 2019 második felében kétoldalú menekültügyi együttműködési megállapodásokat kötött ezekkel az országokkal, amelyekkel igyekszik biztosítani, hogy minél kevesebben keljenek útra a közép-amerikai migrációs útvonalon. Ezenkívül amerikai határőrök és más bevándorlásügyi szakemberek nyújtanak (tovább)képzést az említett három állam rendvédelmi állományának. Mindezért cserébe az Északi Háromszög országai gazdasági előnyökre, például a legális migráció bizonyos csatornáinak (szezonális munkások) megnyitására számíthatnak, amint hatályba lépnek az említett bilaterális szerződések.⁶³

A falhoz hasonló szimbolikus ígéret volt az ún. „Kate’s Law” nevű törvényjavaslat Kongresszussal történő elfogadtatása. A tervezet névadója a 32 éves Kathryn Steinle, akit egy korábban már az Egyesült Államokból öt alkalommal kitoloncolt büntetett előéletű mexikói állampolgárságú illegális migráns lőtt agyon San Franciscoban 2015-ben, amikor a későbbi áldozat az édesapjával és egy barátjával sétálgatott egy tengerparti mólón.⁶⁴ Trump a 2016-os elnökválasztás kampányában megígérte, hogy már első hivatali napján kérni fogja a Kongresszustól a „Kate’s Law” elfogadását.⁶⁵ Megemlítendő, hogy Ted Cruz republikánus szenátor és Matt Salmon szintén republikánus képviselő már próbálkoztak egy szintén „Kate’s Law”-nak nevezett jogszabálytervezet parlamenti elfogadtatásával 2015-ben, akkor sikertelenül.⁶⁶ 2017. június 22-én aztán republikánus képviselők ismét benyújtottak egy „Kate’s Law”-nak nevezett törvényjavaslatot, amelyet a Képviselőház egy héttel később el is fogadott. A zárószavazás során egyértelműen kirajzolódott az ügy ideológiai kontextusa, hiszen a javaslatot többnyire csak demokrata képviselők elleneztek, míg a republikánusok egy frakciótag kivételével megszavazták azt.⁶⁷ Feltehetően a kérdés világnézeti meghatározottsága és a fal kapcsán korábban már részletesen bemutatott obstrukciós lehetőségek miatt a Szenátus azóta sem tárgyalta a törvényjavaslatot. A „Kate’s Law” a bevándorlási és állampolgársági törvény („Immigration and Nationality Act”) módosítását célozta. Lényege az lett volna, hogy az Egyesült Államok területéről kiutasított és kitoloncolt vagy az ország területét elhagyó külföldiek ismételt visszatérése vagy annak megkí-

⁶² DHS 2019.

⁶³ DHS 2019.

⁶⁴ Lásd: <https://www.justice.gov/usao-ndca/pr/jose-inez-garcia-zarate-remains-under-federal-firearm-charges-northern-district/> (2020.05.03.)

⁶⁵ THE WASHINGTON POST 2016.

⁶⁶ Jogszabálytervezetet lásd: https://www.cruz.senate.gov/?p=press_release&id=2395/ (2020.05.03.)

⁶⁷ Lásd: <http://clerk.house.gov/evs/2017/roll344.xml/> (2020.05.03.)

sérlése esetén alapesetben pénzbüntetést és két évig terjedő szabadságvesztést vagy ezek kombinációját is ki lehetett volna szabni velük szemben.⁶⁸ A „Kate’s Law”-hoz tárgya miatt lazán kapcsolódik az ún. „Davis-Oliver Act”, amelynek elfogadtatásával szintén sikertelenül próbálkoztak már a Kongresszusban Trump hivatalba lépése előtt. A későbbi elnök megígérte, hogy megválasztása esetén újra benyújtják majd a törvényjavaslatot, amelynek célja, hogy a terrorizmusnak tartott egyes illegális migránsokkal szemben hatékonyabban lehessen fellépni, akár már az állami vagy önkormányzati rendvédelmi szervezetek is oly módon, hogy azokat bevándorlási kérdésekben lényegében felruháznák szövetségi hatáskörökkel.⁶⁹ A törvényjavaslat névadói Michael Davis Jr. és Danny Oliver kaliforniai seriffhelyettesek, akiket 2014-ben gyilkolt meg Luis Bracamontes mexikói állampolgárságú és az Egyesült Államok területén illegálisan, papírok nélkül tartózkodó és onnan korábban már két alkalommal kitoloncolt drogdíler.⁷⁰ A „Davis-Oliver Act”-et viszont a „Kate’s Law”-val ellentétben még csak nem is tárgyalta a Kongresszus.⁷¹

A két említett törvényjavaslathoz hasonló jogalkotási pályát járt be – legalábbis eddig – az amerikai elnök ún. menedékvárosok (*sanctuary cities*), menedékmegyék (*sanctuary counties*) menedékállamok (*sanctuary states*) gyakorlata ellen tett ígéreteinek megvalósítása.⁷² Menedékvárosoknak, menedékmegyéknek, illetve menedékállamoknak (a továbbiakban: menedékvárosok) azokat a jellemzően demokrata vezetésű amerikai településeket, megyéket vagy államokat nevezik,⁷³ amelyek jogalkotással, adminisztratív vagy politikai eszközökkel próbálják megakadályozni, hogy a szövetségi bevándorlási hatóságok kitoloncolják a hozzájuk „menekült” illegális migránsokat.⁷⁴ Trump már első migrációs tárgyú elnöki rendeletében foglalkozott a menedékvárosok kérdésével.⁷⁵ Eszerint a menedékvárosok, amennyiben szándékosan nem működnek együtt a szövetségi bevándorlási szervekkel, főszabályként nem kapnának szövetségi pénzügyi támogatást, egyúttal a belbiztonsági minisztert felhatalmazná, hogy meghatározza, pontosan mely joghatóságok minősülnek menedékvárosoknak.⁷⁶ Az elnöki rendeletnek ezt a részét azonban különböző városok, illetve államok bíróság előtt egyelőre sikerrel támadták meg, a legtöbb igazságszolgáltatási fórum ugyanis alkotmányellenesnek ítélte az intézkedést.⁷⁷ Nagyon valószínű ugyanakkor, hogy ezt a kérdést a Legfelsőbb Bíróság dönti majd el véglegesen.⁷⁸ A

⁶⁸ Lásd a törvényjavaslat 276. szakasz (a) pontját: <https://www.congress.gov/bill/115th-congress/house-bill/3004/text/> (2020.05.03.)

⁶⁹ A törvényjavaslat szövegét lásd: <https://www.congress.gov/bill/115th-congress/house-bill/2431/text/> (2020.05.03.)

⁷⁰ THE SACRAMENTO BEE 2018.

⁷¹ Lásd: <https://www.congress.gov/bill/115th-congress/house-bill/2431/actions?KWICView=false/> (2020.05.03.)

⁷² TRUMP 2017.

⁷³ Ezek felsorolását lásd: <https://cis.org/Map-Sanctuary-Cities-Counties-and-States/> (2020.05.03.)

⁷⁴ REUTERS 2020A.

⁷⁵ Executive Order: Enhancing Public Safety in the Interior of the United States. Issued on: January 25, 2017. <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/executive-order-enhancing-public-safety-interior-united-states/> (2020.05.03.)

⁷⁶ Lásd a hivatkozott elnöki rendelet 9. szakasz (a) pontját.

⁷⁷ REUTERS 2020B.

⁷⁸ Uo.

végrehajtási eszközök mellett a törvényhozás segítségével is megpróbálták felszámolni a menedékvárosok gyakorlatát. A „Kate’s Law”-val együtt nyújtották be 2017-ben a „nincs menedék a bűnözőknek” („No Sanctuary for Criminals Act”) fantáziánévű törvényjavaslatot, amely a bevándorlási és állampolgársági törvény módosításával próbálta volna meg rávenni az érintett joghatóságokat, hogy együttműködjenek a szövetségi bevándorlási hatóságokkal.⁷⁹ A törvényjavaslat mindenben osztja a „Kate’s Law” sorsát,⁸⁰ azaz a Képviselőház republikánus többsége három demokrata honatyával kiegészülve jóllehet megszavazta azt,⁸¹ a Szenátus azonban nem vette napirendjére.⁸²

Az illegális migráció visszaszorításával kapcsolatos egyéb ígérek közül megemlíthető, hogy Trump a választási kampányban vállaltást tett Obama bevándorlási tárgyú elnöki rendeleteinek visszavonására, mégpedig rögtön az első hivatali napján.⁸³ Ezek közül a már említett DACA-ról a bíróságok és a Kongresszus segítségével hatályban tudott maradni, igaz szűkített tartalommal,⁸⁴ míg az ún. DAPA,⁸⁵ hatálybalépését az igazságszolgáltatás már korábban megakadályozta.⁸⁶ Végül megemlíthető, hogy az Egyesült Államok kivonult a Globális Migrációs Paktum („Global Compact for Migration”) című dokumentum elfogadási folyamatából, nem írta alá azt, sőt nemmel szavazott az azt tartalmazó ENSZ közgyűlési határozat szavazásán is.⁸⁷

2.2. A legális migráció volumenének csökkentése

Az Egyesült Államok nem utasítja el *ab ovo* a legális migrációt, viszont Trump azt ígérte, hogy megválasztása esetén jelentősen csökkenti majd annak volumenét és átalakítja annak kereteit. Két dolog emelhető ki ezzel kapcsolatban. Egyrészt fontos megemlíteni az ún. *birthright citizenship* kérdését, amelynek az a lényege, hogy az Egyesült Államok területén született gyermekek *ex tunc* önmagában e ténynél fogva amerikai állampolgárságot szerez, amely nyilván nagyon vonzóvá teszi az országba irányuló akár legális, akár illegális bevándorlást is. Ezenkívül az amerikai elnök(jelölt) vállalta a vízumkiadási gyakorlat és joganyag felülvizsgálatát, és az amerikai határvédelmi szervek személyzeti létszámának jelentős emelését.

⁷⁹ A törvényjavaslat szövegét lásd: <https://www.congress.gov/bill/115th-congress/house-bill/3003/text/> (2020.05.03.)

⁸⁰ TIME 2017.

⁸¹ Hét republikánus képviselő is a javaslat ellen szavazott: <http://clerk.house.gov/evs/2017/roll342.xml/> (2020.05.03.)

⁸² Lásd: <https://www.congress.gov/bill/115th-congress/house-bill/3003/actions?KWICView=false/> (2020.05.03.)

⁸³ THE WASHINGTON POST 2016.

⁸⁴ POLITIFACT 2019.

⁸⁵ Ennek lényege az lett volna, hogy az amerikai állampolgárságú, vagy jogszerűen az Egyesült Államok területén tartózkodó kiskorúak külföldi szülei számára halasztást és egyéb kedvezményeket adott volna az ország elhagyását illetően.

⁸⁶ POLITIFACT 2019.

⁸⁷ UN NEWS 2018.

2.2.1. Az amerikai állampolgárság megszerzése feltételeinek felülvizsgálata

A fal felépítése mellett talán az amerikai állampolgársági szabályok felülvizsgálata tekinthető még olyan ígéretnek, amely szimbolikája miatt jelentős ideológiai vitákat generál az amerikai társadalomban és politikában egyaránt. Trump ezzel kapcsolatban lényegében az ígérte, hogy véget vet a születés jogán járó amerikai állampolgárság (*birthright citizenship*) gyakorlatának.⁸⁸ Az amerikai polgárháborút (1861-1865) követő első alkotmánymódosítás, vagyis az ún. XIV. alkotmánykiegészítés első bekezdése rendelkezik arról, hogy

„Az Egyesült Államokban született vagy honosított és ennél fogva annak joghatósága alá tartozó valamennyi személy az Egyesült Államok és a lakóhelye szerinti (tag)állam állampolgára. Egyetlen (tag)állam sem alkot vagy hajt végre olyan jogszabályt, amely korlátozná az Egyesült Államok állampolgárainak kiváltságait vagy mentességeit (...)”⁸⁹

Trump és számos republikánus politikus vagy szimpatizáns, esetleg jogász ezzel kapcsolatban úgy véli, hogy a Kongresszus ezt az alkotmánykiegészítést a felszabadított amerikai rabszolgák állampolgársághoz jutásához és egyenlőségének megteremtése érdekében hozta 1868-ban, és nem az volt a célja, hogy kivétel nélkül mindenki,⁹⁰ aki amerikai földön születik, ezáltal automatikusan amerikai állampolgárságot szerezzen. A Legfelsőbb Bíróság azonban az 1898-ban a Wong Kim Ark-ügyben⁹¹ hozott ítéletében leszögezte, hogy az amerikai földön külföldi szülőktől született gyermek világra jöttével amerikai állampolgárságot szerez a XIV. alkotmánykiegészítés (1) bekezdése alapján, mivel az Alkotmány nem határozza meg az állampolgárság fogalmát, és emiatt arra az angol *common law* szabályai szerint az ún. *ius soli* elvet kell alkalmazni.⁹² A *ius soli* vagy területi elv a két nagy állampolgársági kapcsolóelv egyike, amely ellentétben a *ius sanguinis* elvvel (vérségi elv) nem a szülők állampolgárságát, hanem a születés helyét veszi alapul az állampolgárság keletkezésénél. Az amerikai jog főszabályként a *ius soli* elvet alkalmazza, de kiegészítő szabályként a *ius sanguinis*-t is elismeri.⁹³ Trump tudja, hogy ennek megváltoztatása komoly jogi akadályokba ütközik, de 2015-ben úgy vélte, hogy győzni fog a Kongresszusban és a bíróságon is.⁹⁴ 2016-ban már úgy pontosított, hogy csak azon gyermekek esetében számolná fel a *birthright citizenship*-et, akiknek szülei illegálisan érkeztek az Egyesült Államokba születésük előtt. Ennyiben ez a vállalás inkább az illegális migráció elleni küzdelem ügyét szolgálja, de minimum az illegális és legális bevándorlás közötti határterületként értelmezhető. Az elnök 2018 októberében jelezte, hogy elnöki rendelettel kívánja felszámolni – vagy legalábbis jelentősen korlátozni – a születési jogon járó állampolgárság intézményét.⁹⁵ Ez a megnyilvánulás

⁸⁸ TRUMP 2017.

⁸⁹ „All persons born or naturalized in the United States, and subject to the jurisdiction thereof, are citizens of the United States and of the State wherein they reside. No State shall make or enforce any law which shall abridge the privileges or immunities of citizens of the United States (...)” Lásd: https://www.senate.gov/civics/constitution_item/constitution.htm

⁹⁰ Ilyen kivételt jelentenek például a külföldi diplomaták amerikai földön született gyermekei.

⁹¹ United States v. Wong Kim Ark, 169 U.S. 649; 18 S. Ct. 456; 42 L. Ed. 890 (1898).

⁹² VILE 2010.

⁹³ Lásd ezzel kapcsolatban: 8 U.S. Code § 1401. Nationals and citizens of United States at birth. Section 1401.

⁹⁴ TRUMP: 2017

⁹⁵ AXIOS 2018.

valószínűleg a 2018-as kongresszusi választási kampány céljait szolgálta, hiszen egy akkoriban végzett felmérés szerint a republikánus választók 62 százaléka elutasította az Egyesült Államokba illegálisan érkezett külföldi szülők gyermekeinek amerikai állampolgárságát.⁹⁶ Ezzel szemben a demokrata érzelműeknél csak 18 százalék volt ez az arány.⁹⁷ Egy korábbi felmérés pedig úgy találta, hogy a republikánusok 53 százaléka, a pártpreferencia nélküliek 37 százaléka, míg a demokraták 23 százaléka támogatna egy olyan alkotmánymódosítást, amely véget vetne a *birthright citizenship*-nek az illegális bevándorlók gyermekei esetében.⁹⁸ A választás után ez lekerült a napirendről, hogy 2019 nyarán aztán ötletként újból felbukkanjon.⁹⁹ Nagyon valószínű, hogy ez 2020-ban sem lesz másként, és ahogyan az elnökválasztás időpontja közeledik majd, úgy nő a valószínűsége, hogy Trump elnök egyrészt retorikájában, másrészt talán konkrét tettekben is lép majd valamit ebben a kérdésben. Jogi aspektusból ahhoz, hogy biztosra menjen, el kellene érnie az alkotmány módosítását, ami azonban korántsem egyszerű. Az amerikai alkotmány módosításának két útja lehetséges. Egyrészt, amennyiben a Kongresszus mindkét háza kétharmados többséggel támogatja az alkotmány megváltoztatását, úgy a magyar szóhasználatban ún. alkotmánykiegészítés (valójában módosítás [*amendment*]) elfogadására kerül sor feltéve, hogy a (tag)államok törvényhozásainak vagy konventjeinek legalább háromnegyede azt megerősíti.¹⁰⁰ A másik lehetőség szerint a (tag)államok kétharmadában kell kezdeményeznie a törvényhozásnak, hogy a Kongresszus Konventet hívjon össze, amely javaslatot tehet az Alkotmány módosítására. Ez azonban újfent a (tag)állami törvényhozások vagy konventek kétharmadának megerősítéséhez kötött. Az eddigi 27 alkotmánymódosítást minden esetben a Kongresszus kezdeményezte, és valóban ez tűnik a könnyebben járható útnak. Trump esetében azonban ez nem lehetséges, hiszen szinte kizárt, hogy a Kongresszus mindkét házában sikerülne elérnie a kétharmados többséget. Ami a másik lehetőséget illeti, jelenleg a tagállami törvényhozások közül huszonkilencben van republikánus többség mindkét vagy az egyetlen¹⁰¹ kamarában, míg kettő parlament megosztott republikánus-demokrata többségű.¹⁰² A Konvent összehívásához a (tag)állami parlamentek kétharmadának (34) kezdeményezésére lenne szükség, amely jelenleg nem tűnik reálisnak. Mindezek miatt az elnök nem valószínű, hogy akár az alkotmánymódosítás, akárcsak a törvénymódosítás eszközével élne ebben a kérdésben a köz-eljövőben. Jóval valószínűbb, hogy elnöki rendeletet hoz majd, amelyet viszont nyilván alkotmányellenességre hivatkozva meg fognak támadni az azt ellenzők valamelyik szövetségi bíró előtt, a demokrata képviselők pedig esetleg megpróbálnak az államfővel szemben ismételt alkotmányos vádemelési eljárást (*impeachment*) kezdeményezni. Ebben az esetben az elnök nyilván elvinné az ügyet a Legfelsőbb Bíróságig, ahol abban reménykedhetne, hogy az amerikai igazságszolgáltatás legfelsőbb grémiuma az illegálisan az Egyesült Államok területére érkezett szülők gyerekei (Trump szóhasználatával az ún. horgony gyerekek [*anchor children*]) esetében nem állapítaná meg a XIV. alkotmánykiegészítés alkalmazhatóságát. A korábban hivatkozott Wong

⁹⁶ EKINS 2018.

⁹⁷ UO.

⁹⁸ PEOPLE PRESS 2015.

⁹⁹ REUTERS 2019.

¹⁰⁰ Lásd az Alkotmány VII. cikkét. https://www.senate.gov/civics/constitution_item/constitution.htm/ (2020.05.02.)

¹⁰¹ Nebraska az egyetlen amerikai tagállam, ahol egykamarás a parlament.

¹⁰² Lásd: <https://www.ncsl.org/research/about-state-legislatures/partisan-composition.aspx/> (2020.05.04.)

Kim Ark-ügyben ugyanis egy olyan gyermek esetében ismerték el automatikusan az amerikai állampolgárságot (vagyis a *birthright citizenship*-et), akinek szülei *legálisan* éltek az Egyesült Államok területén.

2.2.2. A beutazási és tartózkodási feltételek korlátozása, valamint a határőrizeti szervek létszámának megemelése.

A 2016-os elnökjelölti kampányban Trump azt ígérte, hogy megválasztása esetén nem kapnak amerikai vízumot azon országok állampolgárai, akik megtagadják az Egyesült Államokba illegálisan érkezett polgáraik visszavételét.¹⁰³ Jelezte egyúttal, hogy érdemalapú bevándorlási rendszert szeretne, vagyis az ausztrál vagy kanadai megoldáshoz hasonlóan olyan külföldieket engedne csak be, akik jól képzettek és hozzájárulnak az amerikai gazdaság növekedéséhez. Kiszorítaná emellett a bűnözőket és megszüntetné az ún. H-1B vízumot is. Egy másik alkalommal azonban a H-1B vízum kiterjesztésére tett ígéretet, illetve a továbbiakban is lehetővé tette volna ideiglenes munkavállalási vízumok kiadását az alacsonyan fizetett szezonális munkásokra vonatkozóan.¹⁰⁴ Ezenkívül minden bevándorló nagyon alapos előzetes vizsgálatát vetítette előre, és megígérte, hogy a Kongresszus rendszeresen felülvizsgálja és módosítja majd a vízumszabályozást és határozottan érvényt szerez határidőknek, felszámolva ezzel a „túltartózkodásokat”.¹⁰⁵ Vállalta továbbá, hogy befejezi a Kongresszus által már korábban jóváhagyott biometrikus vízumellenőrzési rendszer kiépítését,¹⁰⁶ és a Fal felépítéséig megháromszorozza a határőrizeti és bevándorlási hatóságok munkatársainak létszámát.¹⁰⁷

A H-1B vízumot olyan külföldiek kaphatják meg legfeljebb három évre (lejárta után megújítható), akik amerikai munkáltatóval állnak munkavállalási célú jogviszonyban és legalább alapszakos egyetemi végzettséggel rendelkeznek valamely szakterületen, továbbá e végzettségüknek megfelelő munkát kapnak az Egyesült Államokban. Ugyanígy jogosultak lehetnek, akik a Pentagon által irányított kutatásban vesznek részt, továbbá a divatszakmában tevékenykedő és nemzetközileg magasan jegyzett modellek is.¹⁰⁸ A koronavírus miatt a H-1B vízum kedvezményezettjei közül sokan elvesztették állásukat, és ha hatvan napon belül nem találnak új munkát maguknak, el kell hagyniuk az Egyesült Államok területét.¹⁰⁹ 2020. február 4-étől ezenkívül szigorúbb szabályok alkalmazandók az ún. zöldkártya programra is. Eszerint a rendszer a továbbiakban azokat a kérelmezőket részesíti előnyben, akik rendelkeznek egészségbiztosítással, jövedelemmel és várhatóan nem szorulnak majd rá az Egyesült Államok szociális ellátórendszerére.¹¹⁰ Az esetleges „potyautasokat” személyes interjúk segítségével is megpróbálják kiszűrni.¹¹¹ Ezt az elnöki intézkedést azonban egy oregoni szövetségi bíró 2019. november 27-

¹⁰³ THE WASHINGTON POST 2016.

¹⁰⁴ THE WASHINGTON POST 2016.

¹⁰⁵ THE WASHINGTON POST 2016.

¹⁰⁶ THE WASHINGTON POST 2016.

¹⁰⁷ TRUMP 2017.

¹⁰⁸ Lásd: https://my.uscis.gov/exploremyoptions/h1_visas_for_temporary_workers/ (2020.05.02.)

¹⁰⁹ LOS ANGELES TIMES 2020.

¹¹⁰ CBS NEWS 2019B.

¹¹¹ CBS NEWS 2019B.

én felfüggesztette,¹¹² a szövetségi kormány pedig fellebbezett a döntés ellen.¹¹³ Egy lobbicsoport a koronavírusjárvány miatt arra kérte az elnököt, hogy a munkanélküliség emelkedése miatt függesse fel a H-1B vízumok kiadását, aki 2020. április 20-án el is rendelte a zöldkártya program ideiglenes leállítását meghatározott esetekben.¹¹⁴ Ezt a döntést civil jogvédők megtámadták ugyan, de a megkeresett szövetségi bíró annak alkalmazását nem függesztette fel.¹¹⁵ 2016 és 2019 között majdnem egyharmadával csökkent a kiadott bevándorlási célú vízumok száma.¹¹⁶ 2019. április 22-én Trump elnöki memorandumot bocsátott ki, amelyben utasította a külügyminisztert, hogy lépjen kapcsolatba azokkal az országokkal, amelyek állampolgárainak több, mint tíz százaléka az előző évi vonatkozó jelentés¹¹⁷ alapján nembevándorlási célú B1/B2 típusú vízuma lejártát követően túltartózkodott, vagyis nem hagyta el az Egyesült Államok területét.¹¹⁸ Az elnöki memorandum javaslatokat várt a túltartózkodás csökkentésére és egyúttal azt is kilátásba helyezte, hogy az érintett ország állampolgárai számára korlátozza vagy felfüggeszti az ilyen vízumok kiadását.¹¹⁹ A túltartózkodással érintett országok között főleg szegényebb afrikai¹²⁰ és ázsiai¹²¹ államok vannak, de akad köztük európai¹²² vagy óceániai¹²³ is. 2019 márciusában több mint 415 ezer olyan külföldi volt az országban, aki nem hagyta el az Egyesült Államokat miután lejárt a vízuma.¹²⁴ A túltartózkodást a biometrikus vízumellenőrzési rendszer továbbfejlesztésével szeretné mérsékelni a Belbiztonsági Minisztérium.¹²⁵ A bevándorlási és határőrizeti szervek munkatársainak létszámát nem sikerült megháromszorozni, a járőrözésben is részt vevő határőrök száma érdemben nem változott az eltelt három és fél év alatt.¹²⁶ Ezt persze az magyarázza, hogy az ehhez szükséges költségvetési források előteremtésében a Kongresszus nem volt partner. Végezetül meg kell említeni, hogy az amerikai elnök részben elnöki rendeletekkel, részben pedig proklamációkkal – terrorveszélyre hivatkozva – ideiglenesen megtiltotta bizonyos országok állampolgárainak Egyesült Államok területére történő beutazását.¹²⁷

¹¹² CNN 2019B.

¹¹³ OREGON LIVE 2020A.

¹¹⁴ BBC NEWS 2020.

¹¹⁵ OREGON LIVE 2020B.

¹¹⁶ LOS ANGELES TIMES 2020.

¹¹⁷ DHS OVERSTAY REPORT 2018.

¹¹⁸ Lásd: <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/presidential-memorandum-combating-high-nomimmigrant-overstay-rates/> (2020.05.02.)

¹¹⁹ Uo.

¹²⁰ Angola, Burundi, Csád, Dél-Szudán, Dzsibuti, Kongói Köztársaság, Eritrea, Libéria, Mauritánia, Nigéria, Szomália, Szudán, Zöld-foki szigetek.

¹²¹ Afganisztán, Bhután, Jemen, Laosz, Szíria.

¹²² Grúzia.

¹²³ Palau.

¹²⁴ Lásd: <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/president-donald-j-trump-is-taking-action-to-reduce-visa-overstays-and-uphold-the-rule-of-law/> (2020.05.02.)

¹²⁵ INDICANEWS 2020.

¹²⁶ Lásd: https://www.cbp.gov/sites/default/files/assets/documents/2020-Jan/U.S.%20Border%20Patrol%20Fiscal%20Year%20Staffing%20Statistics%20%28FY%201992%20-%20FY%202019%29_0.pdf/ (2020.05.02.)

¹²⁷ Lásd például: „Executive Order Protecting The Nation From Foreign Terrorist Entry Into The United States” <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/executive-order-protecting-nation-foreign-terrorist->

A különböző jogi fórumokon zajló küzdelmeket követően a Legfelsőbb Bíróság a beutazási tilalmat több ország vonatkozásában fenntartotta.¹²⁸

3. ÖSSZEGZÉS

A Trump-adminisztráció rögtön az elnök hivatalba lépését követően nagy lendülettel vágott bele az amerikai bevándorlásügyi rendszer átalakításába, és összességében az is megállapítható, hogy erre vonatkozó elképzelései általában nagyon jelentősen különböznek a megelőző kormányzatokétól. Ez részben indokolja, hogy miért tud nehezebben előrehaladni céljai megvalósításában. A többi liberális demokráciához hasonlóan a migráció az Egyesült Államokban is heves világnézeti viták tárgya. Emiatt Trump általában nem tud kongresszusi támogatást biztosítani bevándorlási politikájához, ugyanis a Képviselőházban, bár elnöki ciklusa első felében még republikánus többség volt, a félidei választásokat már a demokraták nyerték meg. Ráadásul az „alsóházi” többség adott esetben amúgy sem lenne ehhez elegendő, hiszen a Szenátusban csak háromötödös többség birtokában mehetne biztosra az elnök, mivel ennek hiányában szinte lehetetlen véget vetni a kisebbségi frakció egy-egy esetben folytatott obstrukciójának. Ehhez kapcsolódik, hogy utoljára az 1960-as és 1970-es években állt elő olyan helyzet, hogy a Szenátusban az egyik politikai erőnek (akkor a Demokrata Pártnak) háromötödös többsége volt. Nem véletlen, hogy a jelenlegi ideológiailag rendkívül megosztó bevándorlási tárgyú törvények egy részét – például az 1965. évi bevándorlási és állampolgársági törvényt is – éppen akkor tudták a parlamentben megalkotni. Mivel a törvényhozási út jórészt járhatatlan, az elnök kénytelen végrehajtási intézkedéseket kiadni, esetleg külpolitikai hatásköreivel élve előmozdítani migrációs elképzeléseit. Előbbi hátránya, hogy a világnézeti megosztó ügyekben csak nagyon lassan és körülményesen lehet velük eredményeket elérni, mivel az esetek többségében jogvédő csoportok vagy más civil szervezetek megtámadják azokat a bíróságon, és ez gyakran vagy megghiúsítja Trump terveit, vagy eredményesen lassítja azok megvalósítását, mivel a legtöbb szimbolikus ügy jó eséllyel eljut a Legfelsőbb Bíróságig. Tény ugyanakkor az eddigi eseteket alapul véve, hogy minél magasabb szövetségi bírói fórum tárgyalja az ügyet, annál nagyobb a valószínűsége annak, hogy az elnök végül győztesen hagyja el a tárgyalótermet. A végrehajtási eszközök mellett a másik lehetőség a külpolitika, hiszen ezen a területen nagy az elnök mozgásteret, viszont az is igaz, hogy a bevándorlásügy Trumpot érdeklő kérdéseinek nagy része belpolitikai természetű. Röviden összegezve az amerikai elnök bevándorlási politikájának eddigi eredményeit elmondható, hogy Trump már 2017 elején elkezdte migrációs programjának végrehajtását, viszont részben belpolitikai, részben pedig jogi természetű nehézségek miatt csak részsikereket ért el eddig, és összességében nagyon lassan tud előrehaladni ezen a területen. Mindez azt valószínűsíti, hogy a bevándorlás témájában négy évvel ezelőtt tett szimbolikus ígéretei a 2020-as elnöki kampányában is előkerülnek majd.

[entry-united-states-2/](https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/executive-order-protecting-nation-foreign-terrorist-entry-united-states-2/) (2020.05.02.); Executive Order 13780, titled Protecting the Nation from Foreign Terrorist Entry into the United States <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/executive-order-protecting-nation-foreign-terrorist-entry-united-states-2/> (2020.05.02.).

¹²⁸ THE GUARDIAN 2020A.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- AXIOS (2018): *Exclusive: Trump targeting birthright citizenship with executive order*. 2020.05.02. Forrás: <https://www.axios.com/trump-birthright-citizenship-executive-order-0cf4285a-16c6-48f2-a933-bd71fd72ea82.html/> (Megtekintve: 2020.05.02.)
- BBC (2017a): *Donald Trump's Mexico wall: Who is going to pay for it?* 2020.04.28. Forrás: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-37243269/> (Megtekintve: 2020.05.02.)
- BBC (2017b): *US budget: No cash for Trump's wall in budget deal*. 2020.05.01. Forrás: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-39767844/> (Megtekintve: 2020.05.02.)
- BBC (2018): *US mid-term election results 2018: Maps, charts and analysis*. 2020.05.01. Forrás: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-46076389/> (Megtekintve: 2020.05.02.)
- BBC NEWS (2020): *Coronavirus: US green cards to be halted for 60 days, Trump says*. 2020.05.04. Forrás: <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-52377122/> (Megtekintve: 2020.05.04.)
- BLOOMBERG (2019): *Trump Plans \$8 Billion for Border Wall Invoking His Own Authority*. 2020.05.04. Forrás: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2019-02-15/trump-is-said-to-plan-8-billion-for-wall-invoking-own-authority/> (Megtekintve: 2020.05.04.)
- CBC NEWS (2019a): *Watchdog investigating Trump's plan to seize private land for border wall*. 2020.05.02. Forrás: <https://www.cbsnews.com/video/gao-investigating-president-trumps-plan-to-seize-private-to-be-used-to-build-wall-along-us-mexico-border/> (Megtekintve: 2020.05.01.)
- CBS NEWS (2019b): *Trump administration to deny visas to immigrants who can't prove they can pay for health care*. 2020. 05.02. Forrás: <https://www.cbsnews.com/news/trump-administration-to-deny-visas-to-immigrants-who-cant-prove-they-can-pay-for-health-care/> (Megtekintve: 2020.05.02.)
- CNBC (2019): *Shutdown continues: Senate blocks bills to fund government amid fight over Trump border wall*. 2020.05.04. Forrás: <https://www.cnn.com/2019/01/24/senate-votes-on-government-shutdown-and-trump-border-wall-bill.html/> (Megtekintve: 2020.05.04.)
- CNN (2019a): *Federal judge says Trump's use of emergency funds to build wall is unlawful*. 2020.05.01. Forrás: <https://edition.cnn.com/2019/10/11/politics/judge-trump-border-wall-funds/index.html/> (Megtekintve: 2020.05.01.)

- CNN (2019b): *Federal judge blocks administration from denying immigrants visas unless they can prove access to health insurance*. 2020.05.02. Forrás: <https://edition.cnn.com/2019/11/26/politics/federal-judge-block-administration-immigrant-visa/index.html/> (Megtekintve: 2020.05.02.)
- CNN (2020): *How the Supreme Court has enabled Trump on immigration*. 2020.05.01. Forrás: <https://edition.cnn.com/2020/04/24/politics/trump-supreme-court-immigration-daca-green-cards/index.html/> (Megtekintve: 2020.05.01.)
- DHS OVERSTAY REPORT (2018): *Fiscal Year 2018 Entry/Exit Overstay Report*. 2020.05.02. Forrás: https://www.dhs.gov/sites/default/files/publications/cbp_-_fiscal_year_2018_entry_exit_overstay_report.pdf/ (Megtekintve: 2020.05.02.)
- DHS (2019): *Fact sheet: DHS agreements with Guatemala, Honduras and El Salvador*. 2020.05.03. Forrás: https://www.dhs.gov/sites/default/files/publications/19_1028_opa_factsheet-northern-central-america-agreements_v2.pdf/ (Megtekintve: 2020.05.03.)
- EKINS, EMILY (2018): *What Americans Think about Birthright Citizenship*. Forrás: <https://www.cato.org/blog/what-americans-think-about-birthright-citizenship/> (Megtekintve: 2020.05.02.)
- FOXNEWS (2018): *Trump's border wall -- how much it will actually cost according to a statistician*. Forrás: <https://www.foxnews.com/opinion/trumps-border-wall-how-much-it-will-actually-cost-according-to-a-statistician> (Megtekintve: 2020.05.01.)
- GUTIÉRREZ, DAVID G (2020): *An Historic Overview of Latino Immigration and the Demographic Transformation of the United States*. Forrás: <https://www.nps.gov/heritageinitiatives/latino/latinothemestudy/immigration.htm> / (Megtekintve: 2020.05.04.)
- HING, BILL ONG (2004): *Defining America through Immigration Policy*. Temple University Press, Philadelphia 184-206.
- INDICANEWS (2020): *Homeland security to enhance its biometric tracking system for visa holders*. Forrás: <https://indicanews.com/2020/03/14/homeland-security-to-enhance-its-biometric-tracking-system-for-visa-holders/> (Megtekintve: 2020.05.02.)
- LOS ANGELES TIMES (2019B): *Operation Gatekeeper at 25: Look back at the turning point that transformed the border*. Forrás: <https://www.latimes.com/california/story/2019-09-30/gatekeeper-anniversary-25-san-diego-border/> (Megtekintve: 2020.05.02.)

- LOS ANGELES TIMES (2019A): *Trump may not use military money for border wall, federal appeals court decides*. Forrás: <https://www.latimes.com/local/lanow/la-me-ln-trump-border-wall-military-funds-9th-circuit-20190703-story.html/> (Megtekintve: 2020.05.01.)
- LOS ANGELES TIMES (2020): *More than 200,000 in the U.S. on H-1B visas could lose legal status by June*. Forrás: <https://www.latimes.com/business/story/2020-04-28/h1b-workers-trump-coronavirus-deadline/> (Megtekintve: 2020.05.02.)
- NBC BAY AREA (2019): *Federal Judge in Oakland Finds Diversion of \$3.6B for Border Wall Illegal*. Forrás: <https://www.nbcbayarea.com/news/local/east-bay/federal-judge-in-oakland-finds-diversion-of-3-6b-for-border-wall-illegal/2194589/> (Megtekintve: 2020.05.01.)
- OREGON LIVE (2020A): *Federal appeals court urged to block injunction against Trump's visa restrictions for immigrants without health insurance*. Forrás: <https://www.oregonlive.com/health/2020/01/government-lawyer-urges-federal-appeals-court-to-block-injunction-against-trumps-visa-restrictions-for-immigrants-without-health-insurance.html> (Megtekintve: 2020.05.02.)
- OREGON LIVE (2020B): *Federal judge in Oregon won't grant injunction to halt part of Trump's temporary freeze on green cards*. Forrás: <https://www.oregonlive.com/politics/2020/04/federal-judge-in-oregon-wont-grant-injunction-to-halt-part-of-trumps-temporary-freeze-on-green-cards.html> (Megtekintve: 2020.05.02.)
- PBS (2010): *Obama Signs \$600 Million Bill to Boost U.S. Border Security*. Forrás: <https://www.pbs.org/newshour/show/obama-signs-600-million-bill-to-boost-u-s-border-security/> (Megtekintve: 2020.04.28.)
- PEOPLE PRESS (2015): *On Immigration Policy, Wider Partisan Divide Over Border Fence Than Path to Legal Status*. Forrás: https://www.people-press.org/2015/10/08/on-immigration-policy-wider-partisan-divide-over-border-fence-than-path-to-legal-status/pp_15-10-08_immigration_issues_420px/ (Megtekintve: 2020.05.02.)
- POLITICO (2016): *Full text: Donald Trump immigration speech in Arizona*. Forrás: <https://www.politico.com/story/2016/08/donald-trump-immigration-address-transcript-227614/> (Megtekintve: 2020.04.28.)
- POLITICO (2018A): *Democrats get rolled in shutdown standoff*. Forrás: <https://www.politico.com/story/2018/01/22/government-shutdown-deal-democrats-lose-355997/> (Megtekintve: 2020.05.04.)
- POLITICO (2018B): *Sinema wins Arizona Senate race*. Forrás: <https://www.politico.com/story/2018/11/12/2018-arizona-senate-election-sinema-mcsally-984928/> (Megtekintve: 2020. 05. 04.)

- POLITICO (2020A): *Appeals court lifts block on \$3.6 billion for Trump border wall plan.* Forrás: <https://www.politico.com/news/2020/01/08/trump-border-wall-funds-block-096527/> (Megtekintve: 2020.05.01.)
- POLITICO (2020B): *After delays, Trump on track to build more than 450 miles of border wall.* Forrás: <https://www.politico.com/news/2020/02/14/trump-450-miles-border-wall-115339/> (Megtekintve: 2020.05.04.)
- POLITIFACT (2019): *DACA remains, but Trump administration eliminated DAPA.* Forrás: <https://www.politifact.com/truth-o-meter/promises/trumpometer/promise/1443/terminate-barack-obamas-immigration-executive-orde/> (Megtekintve: 2020.05.02.)
- REUTERS (2018): *Democrats withdraw offer to fund Trump's border wall.* Forrás: <https://www.reuters.com/article/us-usa-immigration/democrats-withdraw-offer-to-fund-trumps-border-wall-idUSKBN1FC236/> (Megtekintve: 2020.05.04.)
- REUTERS (2019): *Trump says he is seriously looking at ending birthright citizenship.* Forrás: <https://www.reuters.com/article/us-usa-immigration-trump/trump-says-he-is-seriously-looking-at-ending-birthright-citizenship-idUSKCN1VB21B/> (Megtekintve: 2020.05.02.)
- REUTERS (2020A): *What are 'sanctuary' cities and why is Trump targeting them?* Forrás: <https://www.reuters.com/article/us-usa-immigration-crime/what-are-sanctuary-cities-and-why-is-trump-targeting-them-idUSKBN20J25R/> (Megtekintve: 2020. 05. 03.)
- REUTERS (2020B): *U.S. appeals court rules against Trump attempt to withhold funds from 'sanctuary' cities.* Forrás: <https://www.reuters.com/article/us-usa-immigration-court/u-s-appeals-court-rules-against-trump-attempt-to-withhold-funds-from-sanctuary-cities-idUSKBN22C408/> (Megtekintve: 2020.05.03.)
- ROLLCALL (2019): *Congress could block big chunk of Trump's emergency wall money.* Forrás: <https://www.rollcall.com/2019/02/21/congress-could-block-big-chunk-of-trumps-emergency-wall-money/> (Megtekintve: 2020.05.04.)
- TEXAS TRIBUNE (2018): *How Donald Trump's border wall fared in the \$1.3 trillion spending bill he just signed.* Forrás: <https://www.texastribune.org/2018/03/23/donald-trump-border-wall-16-million-funding-restrictions-attached/> (Megtekintve: 2020.05.01.)
- TIME (2015): *Here's Donald Trump's Presidential Announcement Speech.* Forrás: <https://time.com/3923128/donald-trump-announcement-speech/> (Megtekintve: 2020. 04. 28.)
- TIME (2017): *House Passes 'Kate's Law' And Bill Cracking Down on Sanctuary Cities.* Forrás: <https://time.com/4840666/immigration-house-kates-law-sanctuary-cities-trump/> (Megtekintve: 2020.05.03.)

- THE GUARDIAN (2020A): *Trump's travel ban: what does the supreme court ruling mean?* Forrás: <https://www.theguardian.com/us-news/2018/jun/26/trump-travel-ban-supreme-court-ruling-explained/> (Megtekintve: 2020.05.02.)
- THE GUARDIAN (2020B): *Pandemic fears in border towns as workers flock in to build Trump's wall.* Forrás: <https://www.theguardian.com/environment/2020/apr/16/trump-border-wall-coronavirus-pandemic-ajo-arizona/> (Megtekintve: 2020.05.01.)
- THE HILL (2020): *Court weighs democrats challenge to Trump's wall funding.* Forrás: <https://thehill.com/regulation/495043-court-weighs-democrats-challenge-to-trump-wall-funding/> (Megtekintve: 2020.05.01.)
- THE NEW YORK TIMES (2018): *Pandemic fears in border towns as workers flock in to build Trump's wall.* Forrás: <https://www.nytimes.com/2018/01/22/us/politics/congress-votes-to-end-government-shutdown.html/> (Megtekintve: 2020.05.04.)
- THE NEW YORK TIMES (2019A): *Trump and Democrats Dig In After Talks to Reopen Government Go Nowhere.* Forrás: <https://www.nytimes.com/2019/01/02/us/politics/trump-congress-shutdown.html/> (Megtekintve: 2020.05.04.)
- THE NEW YORK TIMES (2019B): *Trump Signs Bill Reopening Government for 3 Weeks in Surprise Retreat From Wall.* Forrás: <https://www.nytimes.com/2019/01/25/us/politics/trump-shutdown-deal.html/> (Megtekintve: 2020.05.04.)
- THE NEW YORK TIMES (2019C): *Trump Again Vetoes Measure to End National Emergency.* Forrás: <https://www.nytimes.com/2019/10/15/us/politics/trump-veto-national-emergency.html/> (Megtekintve: 2020.05.04.)
- THE SACRAMENTO BEE (2018): *'He's trying to act like he's crazy,' says witness called 'N-word' by confessed cop killer.* Forrás: <https://www.sacbee.com/news/local/article195357719.html/> (Megtekintve: 2020.05.03.)
- THE WASHINGTON POST (2016): *I will give you everything. Here are 282 of Donald Trump's campaign promises.* Forrás: https://www.washingtonpost.com/politics/i-will-give-you-everything-here-are-282-of-donald-trumps-campaign-promises/2016/11/24/01160678-b0f9-11e6-8616-52b15787add0_story.html/ (Megtekintve: 2020.05.04.)
- THE WASHINGTON POST (2017): *Republicans skeptical about paying for wall as Trump prepares to release budget.* Forrás: https://www.washingtonpost.com/powerpost/republicans-skeptical-about-paying-for-wall-as-trump-prepares-to-release-budget/2017/03/15/dd2b5848-099b-11e7-b77c-0047d15a24e0_story.html/ (Megtekintve: 2020. 05. 01.)
- THE WASHINGTON POST (2018A): *Election results. New Mexico 2nd Congressional District.* Forrás: <https://www.washingtonpost.com/election-results/new-mexico-2nd-congressional-district/> (Megtekintve: 2020.05.01.)

- THE WASHINGTON POST (2018B): *Elections results. Arizona 2nd Congressional District*. Forrás: <https://www.washingtonpost.com/election-results/arizona-2nd-congressional-district/> (Megtekintve: 2020.05.01.)
- TRUMP, DONALD J. (2017): *Great Again. Újra naggyá tesszük Amerikát*. Európa Könyvkiadó, Budapest, 2017. 39-54. (Megtekintve: 2020.05.01.)
- UN NEWS (2018): *General Assembly officially adopts roadmap for migrants to improve safety, ease suffering*. Forrás: <https://news.un.org/en/story/2018/12/1028941/> (Megtekintve: 2020.05.04.)
- VILE, JOHN R. (2010): *Essential Supreme Court Decisions. Summaries of Leading Cases in U.S. Constitutional Law*. Fifteenth Edition. Rowman & Littlefield Publishers, INC, Plymouth, 2010. 426-427. (Megtekintve: 2020.05.01.)
- WORLDSTIR (2017): *Brief History: A Timeline of the U.S. Border Wall*. Forrás: <http://www.worldstir.com/history-u-s-mexico-border-wall/> (Megtekintve: 2020.04.28.)

HORIZONT

A Migrációkutató Intézet elektronikus kiadványsorozata

Kiadó: **Migrációkutató Intézet**

Szerkesztés és tördelés: Kóczán András, Tóth Klaudia

Lektorálta: Janik Szabolcs

A kiadó elérhetősége: H-1518 Budapest, Pf. 155

Tel.: +36 1 372 0191

E-mail: info@migraciokutato.hu

Az elemzés és annak következtetései kizárólag a szerző magánvéleményét tükrözik, és nem tekinthetők a Migrációkutató Intézet álláspontjának.

© Tóth Norbert, 2020

© Migrációkutató Intézet, 2020

ISSN 2677-1780